

~~Hoeveel Nederlandstalige leerkrachten geven als 'native speaker' les Nederlands in een Franstalige school? En omgekeerd, hoeveel Franstalige leerkrachten geven als 'native speaker' les Frans in een Nederlandstalige school? Dit in navolging van het akkoord gesloten tussen de 3 gemeenschappen m.b.t. de uitwisseling van leerkrachten (07/01/2014)?~~

Antwoord

~~Het betreft hier een vraag over statische gegevens die openbaar zijn en beschikbaar zijn via o.m. de website van het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, het statistisch jaarboek van het Vlaams onderwijs, enz.~~

Vraag nr.7 van 5 februari 2015 van de heer Jef Van Damme

Algemene zaken: Projecten voor Nederlandstaligen in de Brusselse gevangenissen

In Brussel zijn op enkele vierkante kilometers 3 gevangenissen gelegen. De gevangenissen van Sint-Gillis, Vorst en Berkendael grenzen aan elkaar en bieden momenteel onderdak aan ongeveer 1.600 gedetineerden waarvan een 120-tal een Nederlandstalig dossier hebben.

Gedetineerden worden liever vergeten door velen in onze maatschappij. Nochtans komen zij vroeg of laat weer terecht in de samenleving, en hebben we er alle baat bij dat gedetineerden goed begeleid worden en niet opnieuw in de gevangenis belanden na hun vrijlating.

En deze re-integratie begint in de gevangenis zelf. Uit eerder gestelde interpellaties weten we dat hier vandaag te weinig werk van wordt gemaakt. Wie ongeschoold de gevangenis in gaat, komt er in veel gevallen weer ongeschoold uit; wie kampt met psychiatrische problemen of een verslavingsproblematiek, ziet dit niet verholpen in de gevangenis. Nochtans alles wat geleerd en opgelost kan worden tijdens de detentieperiode, is gewonnen wanneer de gedetineerde opnieuw integreert in de maatschappij. Elk project is dus een meerwaarde voor de gedetineerde.

Het is ook bekend dat velen van de 'geradicaliseerden', waar heden veel over gediscussieerd wordt, radicaliseerden in de gevangenis. Investerings in opleidingen en nuttige ontspanningsmogelijkheden in de gevangenissen, kunnen dit voor een stuk tegengaan.

Vorige legislatuur leerden we al dat VGC- projecten aanwezig zijn in de gevangenissen. Er werd toen geïnvesteerd binnen de bevoegdheid sport, cultuur en onderwijs. Toenmalig collegelid voor Welzijn, mevrouw Brigitte Grouwels, maakte de keuze om vanuit haar bevoegdheid binnen de VGC geen middelen te investeren in het gevangeniswezen.

We weten ook dat er aan Franstalige kant een versplintering in het aanbod naar gedetineerden bestaat. En hoe graag we het ook zouden willen, we kunnen niet alle 1.600 gedetineerden ondersteunen met de middelen die er nu zouden zijn. Samenwerking met de Franstaligen is bijgevolg nodig, maar vandaag onbestaande, zo lijkt.

Welke projecten en investeringen bestaan er actueel vanuit de VGC in de Brusselse gevangenissen? Welke projecten bestaan er vanuit sport, cultuur, onderwijs en welzijn? En hoeveel gedetineerden worden daarmee bereikt?

Richt de VGC zich enkel op de 120 Nederlandstalige gedetineerden, of ook op mensen die het Nederlands niet machtig zijn maar dit wel, bijvoorbeeld via NT2, willen leren?

Is er een samenwerking met de Franstalige initiatiefnemers in de gevangenissen?

Antwoord

Aangezien de vraag meerdere beleidsdomeinen betreft, wordt een gecoördineerd antwoord gegeven.

Onderwijs en Vorming

Niettegenstaande de Vlaamse Gemeenschap de opheffing vraagt van de consortia voor volwassenenonderwijs en de vzw Brussels consortium volwassenenonderwijs (Brucovo), verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod in de arresthuizen, in 2015 ophoudt te bestaan, blijft de gedetineerdenwerking bestaan (allicht ondergebracht bij een andere organisatie).

De huidige opdracht van Brucovo bestaat uit:

- coördinatie en ondersteuning van de centra volwassenenonderwijs bij het uitwerken van een onderwijsbeleid voor gedetineerden;
- organisatie van het detecteren van onderwijs- en vormingsbehoeften van gedetineerden;
- begeleiding van het onderwijstraject van gedetineerden.

Het onderwijsaanbod bestaat zowel uit beroepsopleiding/opleidingen in groep via gecertificeerde korte modules – in samenwerking met 3 verschillende Centra voor Volwassenenonderwijs en het CBE Brusselleer – als uit individuele begeleiding voor gedetineerden met vragen over leren en studeren.

Hieronder wordt een beknopte weergave gegeven van het groepsaanbod binnen de verschillende arresthuizen tijdens het schooljaar 2013-2014:

Sint-Gillis:

Tijdens het schooljaar 2013-2014 werd een onderwijsaanbod Keuken, Informatica, GIMP (Photoshop), NT2, Basiscommunicatie, Conflictbeheersing en Sollicitatietraining, Lezen en Schrijven, Open Leercentrum en Leren Leren georganiseerd.

In het najaar van 2013 waren er 279 aanvragen. Dat zijn er 64 minder dan in het voorgaande schooljaar. Hiervan zijn 80 gedetineerden met een opleiding gestart, 48 gedetineerden hebben het onderwijstraject beëindigd en 36 hebben een deelcertificaat behaald.

In het voorjaar van 2014 waren er 204 aanvragen. De keukenopleiding werd tijdelijk opgeschort omwille van verbouwingen en de module Leren Leren werd niet herhaald. Ook de module NT2 is gestopt. 51 gedetineerden zijn gestart met een opleiding en 27 hebben een deelcertificaat behaald.

Berkendael:

In het najaar van 2013 werd het groepsaanbod NT1 verdergezet, met gemiddeld 5 deelnemers. Daarnaast was er een groepsaanbod Keuken, waar 9 cursisten zijn gestart van wie er 7 een certificaat behaalden. In het voorjaar van 2014 startte een nieuwe keukenopleiding. 6 cursisten startten en 3 behaalden hun certificaat.

Vorst:

Het aanbod werd niet opnieuw gestart omdat de veiligheid van de lesgevers niet verzekerd kon worden, niet omdat er geen vraag zou zijn naar opleidingen. Er werd nog geen werk gemaakt van de digitaliseringsfase zoals vooropgesteld voor een Open Leercentrum (OLC).

In het schooljaar 2014-2015 is het volgende aanbod in Sint-Gillis voorzien: NT1, NT2, Basiscommunicatie en Conflictbeheersing, Informatica en Keukenmedewerker. In Berkendael wordt een keukenopleiding opgestart. Daarnaast wordt in beide arresthuizen ook een (Open) Leercentrum gerealiseerd.

De VGC heeft vanaf het schooljaar 2010-2011 tot 2013-2014, vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, bijgedragen tot de cofinanciering van een halftijdse onderwijscoördinator als aanvulling op de halftijdse onderwijscoördinator die wordt gefinancierd met de reguliere middelen van de Vlaamse Gemeenschap. Vanaf het schooljaar 2014-2015 verdubbelt de Vlaamse Gemeenschap haar enveloppe en neemt ze de volledige loon- en werkingskost voor haar rekening. Daarom subsidieert de VGC deze werking niet langer.

Cultuur, Jeugd en Sport

De ondersteuning van een gevangenisbibliotheek is een opdracht van het SBB (Streekgericht Bibliotheekbeleid) van de VGC, opgenomen in het convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC met betrekking tot de uitvoering van het lokaal cultuurbeleid in het tweetalige gebied Brussel hoofdstad. In datzelfde convenant staat eveneens vermeld dat de VGC jaarlijks minimaal 21.000 euro moet besteden aan de uitbouw van de gevangenisbibliotheek.

Begin 2002 werd een bibliotheek in de gevangenis van Sint-Gillis opgestart en ondersteund door de toenmalige Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek/Streekgericht Bibliotheekbeleid. De collectie van de bibliotheek richtte/richt zich naar de totale gevangenisbevolking en werd/wordt druk bezocht. De dagelijkse werking van de bibliotheek was in handen van 2 penitentiaire beambten samen met een aantal gedetineerden. 12 jaar later is de collectie van de gevangenisbibliotheek uitgegroeid tot ongeveer 10.000 materialen (boeken, CD's, DVD's) aangeboden in meerdere talen o.a. Albanees, Arabisch, Bulgaars, Duits, Engels, Frans, Italiaans, Nederlands, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Spaans, Turks, ... De gevangenisbibliotheek beschikt ook over een zeer ruime stripcollectie.

Als gevolg van structurele hervormingen zowel binnen de gevangensmuren als buiten de gevangensmuren was het noodzakelijk een nieuwe ondersteuningsstructuur uit te tekenen.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie/SBB ondersteunt het bibliotheeksysteem van de gevangenisbibliotheek, verzorgt de helpdesk voor deze bibliotheek en staat tevens in voor het collectiebudget.

De financiële inbreng van de VGC ter zake:

- 22.899 euro eenmalig voor integratie in BruNO-netwerk (conversie, licenties, configuratie) (begroting 2014);
- 850 euro recurrent jaarlijst (onderhoud licenties) (begroting 2015);
- 5.000 euro jaarlijks collectiebudget (begroting 2015);
- 25.000 euro: subsidie aan de gemeente Sint-Gillis (voor hun filiaalwerking in de gevangenisbibliotheek van Sint-Gillis) (begroting 2015)

Belangrijk te vermelden is dat de VGC (SBB) de voorbije jaren heeft ingestaan voor de jaarlijkse aankoop van de collectie alsook de invoer van de nieuwe materialen in de catalogus. Tevens werd gezorgd voor de ondersteuning en de conversie van het verouderde bibliotheekstelsel naar het huidige bibliotheekstelsel (voor jaar 2015).

Vanuit de sportdienst van de VGC wordt ondersteuning aangeboden inzake het sportaanbod in de gevangenis van Sint-Gillis, en dit in samenwerking met de gevangenis, de Vlaamse Gemeenschap, De Rode Antraciet vzw en de Vlaamse Gemeenschap.

De VGC-sportdienst contracteert en vergoedt de sportlesgevers en begeleiders voor het fitnessaanbod in de gevangenis van Sint-Gillis en voorziet ook in de aankoop van klein sportmateriaal.

In november 2014 werd het fitness-aanbod uitgebreid van 4u/week op 2 dagen naar 12u/week op 4 dagen. Dit betekent een uitbreiding van de fitnessbegeleiding (onder VGC-lesgevercontract) 188 uren in 2014, naar 440 in 2015. Met deze uitbreiding bereikt het fitnessaanbod 10% van de gedetineerden.

In overleg met de gevangenisdirectie van Sint-Gillis en de sportfunctionaris van de vzw Rode Antraciet (deze vzw werkt aan de bevordering van de culturele en sportieve participatie van gedetineerden) wordt bekeken om in 2015 een aanbod buitensport te voorzien.

Welzijn, Gezondheid en Gezin

De VGC ondersteunt vanuit dit beleidsdomein, op dit ogenblik, geen concrete projecten in de Brusselse gevangenis. Vanuit de Vlaamse Gemeenschap wordt immers een specifieke opdracht inzake het ondersteunen van gedetineerden en hun naastbestaanden (Justitieel Welzijnswerk) in de 3 Brusselse gevangenis toegekend aan CAW Brussel. Het CAW coördineert de trajecten en leidt de cliënten (Nederlandstalige en anderstalige gedetineerden) toe naar het aanbod van andere organisaties zoals bijvoorbeeld Brucovo, de VDAB... Daarnaast begeleidt het CAW ook naastbestaanden van gedetineerden.

In 2014 volgde het CAW Brussel 397 cliënten op in de gevangenis: 120 in die van Sint-Gillis, 231 in die van Vorst en 46 in de kleinere vrouwengevangenis van Berkendael. Dit is een stijging t.o.v. 2013 toen 335 gedetineerden in trajectbegeleiding bij Justitieel Welzijnswerk waren.

In 2014 werd vanuit de dienst Etnisch Culturele Minderheden van de VGC wel eenmalig een projectsubsidie van 1.400 euro toegekend aan de vzw De Rode Antraciet voor het project 'Zinneke' in de gevangenis van Sint-Gillis.

Vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming wordt in Sint-Gillis een aanbod NT2 voorzien. Binnen de domeinen Welzijn en Gezondheid richt CAW Brussel zich in de Brusselse gevangenis op Nederlandstalige en anderstalige gedetineerden. Franstalige cliënten worden opgevolgd door de Franstalige en bicommunautaire diensten.

Uiteraard is er een samenwerking met de Franstalige initiatiefnemers in de gevangenis. Deze samenwerking wordt georganiseerd via het 'Brussels strategisch plan mbt het aanbod hulp- en dienstverlening aan justitiabelen intra-muros in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest'. Op het terrein zijn er daarnaast thematische werkgroepen waarbinnen de medewerkers van de verschillende diensten en organisaties elkaar ontmoeten.

Tevens is er ook een actieplan voor de Vlaamse hulp- en dienstverlening. In 2013 werd het decreet inzake de organisatie van de hulp- en dienstverlening goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In Brussel werd, zoals bepaald in het betreffende decreet, een Vlaams Beleidsteam en Coördinatieteam opgericht. Het Beleidsteam, samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende Vlaamse partnerorganisaties, maakte in 2013 werk van een Actieplan met daarin 19 concrete doelstellingen. De focus in Brussel ligt op: informatie-uitwisseling, afbakening van de doelgroep, noden en behoeften, bekendmaking van het aanbod en draagvlak en trajectmatig werken.

Tot slot, is er vanuit de Vlaamse Gemeenschap een beleidscoördinator tewerkgesteld in de Brusselse gevangenissen. Deze bewaakt het aanbod van de Nederlandstalige diensten en onderhoudt de contacten met de gevangenisdirectie. De GGC en de Franstalige Gemeenschap hebben eveneens een beleidscoördinator.